

Datum
2022-12-20

Dnr:

Dispens matavfallsinsamling – Ragunda kommun

Ragunda kommun, genom kommunstyrelsen, ansöker härmed hos Naturvårdsverket om dispens i enlighet med 3 kap. 13 § avfallsförordningen (2020:614) från kravet i 3 kap. 1 §, om skyldighet att samla in matavfall från och med 2024-01-01. Ansökan avser nedan redovisade kategorier, områden och tidsintervall.

Ragunda kommun anser att separat insamling inte är genomförbar i alla lägen, eller inte ger de fördelar som överväger nackdelarna enligt 3 kap. 16 § avfallsförordningen:

1. separat insamling inte är tekniskt genomförbar med hänsyn till god praxis för avfallsinsamling,
2. en annan hantering ger ett återvinningsresultat som är jämförbar med det som skulle uppnås vid separat insamling,
3. separat insamling inte ger det bästa miljömässiga resultatet med hänsyn till avfallshanteringens sammanlagda miljöpåverkan, eller
4. separat insamling skulle medföra oskäligen kostnader, med hänsyn till (enligt 17 §):
 - a. negativa effekter på människors hälsa och miljön vid insamling och behandling av blandat avfall,
 - b. möjligheterna till effektivitetsförbättringar vid insamling och behandling av blandat avfall,
 - c. vilka intäkter som försäljning av återvunnet material kan ge, och
 - d. principen om att den som förorenar bör stå för de kostnader som föroreningen medför och de bestämmelser om producentansvar som ger uttryck för den principen.

Bakgrund och nuläge

Ragunda kommun har cirka 5 200 invånare, vilket placerar kommunen på en 274:e plats avseende befolkningsmängd, bland Sveriges 290 kommuner. Befolkningstätheten ligger på 2,06 invånare per km², vilket gör kommunen till den 22:a minst tätbefolkade kommunen i Sverige.

Efter flera regeländringar står det nu klart att matavfallsinsamlingen ska göras obligatorisk från och med 2024 samt att förpackningsavfall ska samlas in separat och fastighetsnära från och med 2027. Den fastighetsnära insamlingen kräver stora investeringar eftersom dagens samlingsfordon, sopkärl och omlastningsstation inte klarar av det nya uppdraget.

Ragunda kommun införde matavfallsinsamling i juni 2022, men där medborgarna kunde välja mellan att sortera ut sitt matavfall, eller att välja ett osorterat abonnemang, där de slänger sitt matavfall tillsammans med restavfallet. Trots att det är en stor del av kommunens invånare som valt att sortera ut sitt matavfall, finns det fortfarande många fastighetsägare som valt att stå över.

Att investera i nya matavfallskärl för de som idag har ett osorterat abonnemang, för att sedan köpa in nya kärl till fastighetsnära insamlingen om några år, kommer innebära orimliga kostnader för kommunen. För att bibehålla ekonomisk och miljömässig effektivitet anser kommunen att mat-, rest- och förpackningsavfall bör samordnas framöver, så att det räcker med att investera i ett enda nytt system om några år, som är lämpat för hela det kommunala insamlingsansvaret, i stället för att utöka det nuvarande systemet.

Kommunen avser att skyndsamt utreda vilket insamlingssystem som är lämpligast för hela det kommunala insamlingsansvaret, och sedan, så snart som möjligt, upphandla och driftsätta detta. Denna utredning görs med övriga kommuner i Jämtland, eftersom vi tror att det kommer ge ett mer effektivt resultat. Utredningens komplexitet, tillsammans med den långa leveranstiden för sopbilar (1,5–2 år) gör det svårt att beräkna när ett nytt insamlingssystem kan vara på plats.

Dispensansökan avser:

1. Matavfall från samtliga hushåll och verksamheter, fram till 1 januari 2027

Dispensgrund 3 kap. 16 § 3-4, samt 17 § 1-4.

Motivering:

Kommunen har idag två abonnemang att välja mellan, osorterat och sorterat matavfall. Matavfallsinsamlingen är således påbörjad, men är frivillig. Att införa obligatorisk matavfallsinsamling skulle innebära orimliga kostnader, då många fler matavfallskärl skulle behöva köpas in till 1 januari 2024, för att sedan övergå till fastighetsnära insamling, med inköp av andra sorts kärl från den 1 januari 2027. Kostnaden är oskälig för en sådan liten kommun som Ragunda, som inte har stora ekonomiska tillgångar.

2. Matavfall från hushåll och verksamheter som har undantag eller dispens för eget omhändertagande, tillsvidare

Dispensgrund 3 kap. 16 § 1-3.

Motivering:

Vid avfallsproducentens eget omhändertagande av matavfall, som kan bedömas godtagbart, bör det anses ge återvinningsresultat som är jämförbart med det som skulle uppnås vid separat insamling och/eller ge bästa miljömässiga resultat. Ragunda kommun har många invånare med godkända komposter, vilket borde bedömas ge lika gott miljömässigt

resultat som matavfallsinsamling, därav borde det ses överflödigt att ansluta dem till matavfallsinsamlingen.

3. Matavfall från otillgängliga platser, tillsvidare

Dispensgrund 3 kap. 16 § 1-4 och 17 § 1-2.

Motivering:

I kommunen finns vissa avlägsna fritidshus och liknande, till vilka det saknas vägar eller där avstånd och terräng inte medger rationell avfallsinsamling. Separat matavfallsinsamling anses inte genomförbar på dessa platser utan oproportionerlig miljöpåverkan. Vidare medför långa transportavstånd i kombination med små mängder matavfall oskäliga ekonomiska kostnader.

4. Flytande matavfall från samtliga hushåll och verksamheter, tillsvidare

Dispensgrund 3 kap. 16 § 1, 3 och 4 samt 17 § 1-3.

Motivering:

Flytande matavfall såsom mjölk, kaffe, såser och liknande, är tekniskt sett problematiskt att samla in med övrigt livsmedels- och köksavfall från hushåll och mindre verksamheter. VA-systemet kan hantera sådant flytande matavfall, utan risk för skador. Spillfett ska dock inte hällas till VA-systemet. Hushållen ska enligt avfallsföreskrifterna samla det separat och slänga det i restavfallet. Flytande livsmedels- och köksavfall som hålls i VA-systemet blandas med annat avfall och samlas inte in separat.

Naturvårdsverkets motivering i skrivelsen angående genomförande av artikel 22 om bioavfall, ärendenummer NV-09062-20, kapitel 5.7 hänvisas till som stöd för att separat insamling inte är tekniskt genomförbart med. Detta med hänsyn till god praxis för avfallsinsamling och att insamling av flytande matavfall inte skulle ge det bästa miljömässiga resultatet, avseende avfallshanteringens sammanlagda miljöpåverkan, utan medför oskäliga ekonomiska kostnader, när det gäller bland annat effektivitetsförbättringarna och de låga eller uteblivna negativa effekterna på människors hälsa och miljön vid insamling och behandling av blandat avfall. Kommande förordningsregler eller föreskrifter kommer sannolikt att innehålla undantag från insamlingskravet för flytande matavfall från hushållen. Tills undantagen är på plats i Naturvårdsverkets föreskrifter, behöver dispens begäras i enlighet med god praxis för avfallsinsamling.

Ärendegång

Vi förbehåller oss rätten att komma in med kompletteringar till denna ansökan och förutsätter att Naturvårdsverket ger oss den möjligheten i enlighet med förvaltningslagen, om så bedöms behövas.

För vidare kontakt i ärendet hänvisas till verksamhetsansvarig för renhållningen i Ragunda kommun: Sarah Jonsson, som nås via 0696-682 152, eller sarah.jonsson@ragunda.se.

För Ragunda kommun,
Mikael Westin, ordförande kommunstyrelsen